

ကိုအမဲရိန်ကန်ပဒိန်ကိုဂ်ဝါဝါဝါ
ပဒိန်ပုယုသမံသမိတ်ပုရိန်(FBI)

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဒီးတၢ်တဲပျံၤတဲဖုးတၢ် တၢ်တြီဆၢက့ၤတၢ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး တၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ဝဲတဲာ်ဘၣ်ယိၣ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်အသးလၢနီၣ် မ့ၢ်
လၢပုၤမၤပျံၤနၢတၢ်န့ၣ်အိၣ်ဘူးဒီးနၢအခါန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ယုထၢအိၣ်ဝဲသၢခါ-
၁.ယုၤ-ယုက့ၢ်ကျဲလၢကဟးယုၤထီၣ်အဂီၢ်. ဟံတီၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢကမၤယၢထီၣ်
နၢတဖၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်သ့တခါမၤစၢၤထူၣ်ဖျဲးပုၤအဂၢၤတက့ၢ်.ကိး ၉၁၁ တက့ၢ်.
၂. အိၣ်ခူသ့ၣ်- အိၣ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်အအိၣ်တက့ၢ်. ပံးတံၢ်ဝဲတြီ
မ့ၢ်ဟံတြီယံၣ်ကျဲတက့ၢ်. မၤဘၣ်နလီၤတဲာ်ကလုာ်(ဟံအိၣ်လၢအတၢ်ရၢၤသးမိး)
ဒီးအိၣ်ဘၣ်ကလံာ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လီၤမၤတဖုတက့ၢ်..

၃. ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်- တၢ်ခိၣ်ဆၢက့ၤအံၤကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်ခံကတၢ်ဒီး
ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲတဲာ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်အိၣ်ကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဂုၤကျဲးစၢၤမၤလီၤ
ဘျီတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအံၤတက့ၢ်. ဂဲၤပျံၤဂဲၤဆုးမၤနီၣ်ခိၣ်ဆၢတၢ်တသ့ဝဲအသ့န့ၣ်တ
က့ၢ်.

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်လၢတၢ်စံးတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဝဲတဲာ်လၢတၢ်ဘၣ်ပျံၤတၢ်
တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်တအိၣ်ထဲန့ၣ်ညါဘၣ်မ့ၢ်တၢ်တပညိၣ်အိၣ်လၢကမၤဝဲလၢခံ
ဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

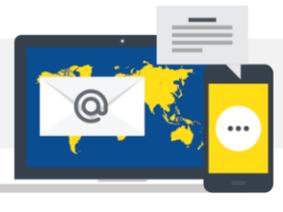
- ကွဲးလီၤမ့ၢ်တမ့ၢ်မၤနီၣ်ယးတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် ဒ်အဟဲကဲထီၣ်အသးအသိးန့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤနီၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတသ့ဝဲအသ့ဘၣ်ယးပုၤလၢမၤပျံၤမၤဖုးနၢ-အ
မံၤ,အတၢ်လီၤကၢ်,ဘၣ်အလွဲၤ,မုၢ်ခွါ,အနီၣ်,အစီၤ,ခိၣ်ဆုၣ်ဒီးမဲၣ်ချဲအလွဲၤ,အကလုာ်,ကူကၤ,
တၢ်အဂၢၤလၢလီၤတံၢ်လီၤဆိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအံၤဆုၣ်သးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် လၢလီၤတဲာ်ပုၤ

လီၤတဲာ်တၢ်မၤပျံၤတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတဲာ်လၢဟဲခိၣ်ဖျါလၢလီၤတဲာ်အပုၤ
န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢတၢ်မၤပျံၤတၢ်အံၤအိၣ်ဘူးလၢနၢမ့ၢ်တမ့ၢ်
ကမၤဘၣ်ဒီးနၢဒီးပုၤအဂၢၤဘၣ်တခါ, နကဘၣ်ဂုၤကျဲးစၢၤဟံး
န့ၢ်ပုၤလၢအကိးတၢ်တဂၢၤန့ၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤပျံၤ
တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်တသ့ဝဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

- ဟံးသးခုၣ်ခုၣ်ဒီးတဘၣ်ဟံးလီၤလီၤတဲာ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.
- ဟံးယံာ်ပုၤကိးလီၤတဲာ်န့ၣ်လၢကတဲာ်ကွၢ်ကွၢ်တသ့ဝဲအ
သ့ဒီးယုအိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်
တဲာ်ပျံၤတၢ်အံၤအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအိၣ်တအိၣ်,မ့ၢ်
တၢ်နီၣ်ကီၢ်,မ့ၢ်တမ့ၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အနီၣ်ကီၢ်လၢနၢဒီး
ပုၤအဂၢၤအဂီၢ်သ့ခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- မ့ၢ်သ့တခါ, ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ပနီၣ်ဆုၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဘူးတဖၣ်
လၢကကန့ၣ်ထွဲဝဲဒီးဟံးဖျါထီၣ်ဆုၣ်သးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအ
အိၣ်တက့ၢ်.
- ဟံးယံာ်ဟံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဒိလၢအိၣ်ဖျါထီၣ်အသးလၢန
လီၤတဲာ်အလီၤမ့ၢ်ပိးလီၤအလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ကွဲးလီၤတၢ်ကတိၤကိးဖျါဒီးဘၣ်ယးတၢ်တဲာ်ပျံၤတၢ်အံၤအ
ဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မ့ၢ်သ့တခါသ့ၣ်ဟံးပုၤကိးတၢ်အကလုာ်တက့ၢ်.
- အိၣ်ကတိၤသးလၢကတၢ်ပိၣ်တဲာ်သကိးဒီးသးပုၤဘၣ်မူ
ဘၣ်ဒါလၢဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢ လီၤမ့ၢ်ပိးလီၤပရၢပုၤ

တၢ်မၤပျံၤတၢ်လၢလီၤမ့ၢ်ပိးလီၤပရၢပုၤမ့ၢ်ဝဲတဲာ်မၤပျံၤတၢ်လၢဟဲ
န့ၣ်လီၤလီၤလီၤလၢမဲးစုး,မ့ၢ်တမ့ၢ်အံၤမ့ၢ်,မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢစီဆုၣ်သန့
အပုၤန့ၣ်လီၤ. ပၣ်ယုၣ်ဝဲတဲာ်မၤပျံၤလၢကဟ့ၣ်ရၢလီၤကၢ်က့ၤ
တၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်လၢကမၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးနၢတခါခါဖဲနတလူၤမၤ
ပိၣ်ထွဲဝဲအတၢ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

- တဘၣ်အိးထီၣ်လီၤမ့ၢ်ပိးလီၤမဲးစုးမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဘျးဝဲလၢအဟဲ
လၢပုၤလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.
- တဘၣ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးဒီးပုၤလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢစီဆုၣ်
သန့ပုၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ပုၤတဂၢၤလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.
- မၤလီၤတံၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအလီၢ်(Settings)
န့ၣ်ဟံးအိၣ်လၢအဘၣ်ဘၢဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပျံၤတၢ်လၢလီၤမ့ၢ်ပိးလီၤအံၤတခါ-

- တဘၣ်ထူးသံမဲးစုးန့ၣ်တဂ့ၢ်. ပုၤယုသမံသမိတ်တဖၣ်ယု
ထံၣ်န့ၣ်ဝဲတဲာ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအရ့ဒိၣ်တဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ..
- အိးထီၣ်ဟံးယံာ်မဲးစုးလၢခိၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- တီၣ်ဖျါထီၣ်ဆုၣ်သးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်တဘျီယီန့ၣ်တ
က့ၢ်.
- ပုၤနံး,ဒိဟံးတၢ်ဂီၤ,ဟံးဟဲမဲးစုး,တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်,မ့ၢ်တမ့ၢ်,တၢ်
ဆၢကတီၢ်အဒိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟံးယံာ်လီၤမ့ၢ်ပိးလီၤတၢ်အုၣ်သးတဖၣ်အံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

စဲဘၢၣ်တၢ်မၤဘၣ် ဒိတၢ်တဖၣ်

စဲဘၢၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိတၢ်အံၤဟံးဖျါထီၣ်လီၤမ့ၢ်ပိးလီၤတဖၣ်
ဒီးနီၣ်တဂၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ
သ့လံာ်ကျိၤန့ၣ်လၢအဘၣ်အဘၢဒိၣ်ကတၢ်တဖၣ်
ဒီးတဘၣ်သ့လံာ်ကျိၤန့ၣ်တခါယီလၢသန့အါခါအ
ဂီၢ်န့ၣ်တဂ့ၢ်..

- မၤဟံး anti-virus and anti-malware
အိၣ်ဖျါခူဂ့ၢ်လၢအကစၢ်မၤသီထီၣ်အသးသ့တ
ဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သ့စ့ၣ်စံထၢမိးစိၣ်ဝဲအသီဖဲအသီဟဲအိၣ်ထီၣ်ကိၣ်
ဘျီဒီးအခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- သ့တၢ်ခူသ့ၣ်ခံကထၢလၢလီၤမ့ၢ်ပိးလီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ထၢဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ထီၣ်တက့ၢ်.

နမ့ၢ်ဆိမိၣ်လၢနမ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်ဘၣ်စဲဘၢၣ်တၢ်မၤ ဘၣ်ဒိတၢ်အံၤတခါ

- တဘၣ်ထူးသံမဲးစုးမ့ၢ်တမ့ၢ်မၤဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်ထၢ
န့ၣ်တဂ့ၢ်..
- ဆဲးကျိးဘၣ်ရူတလၢ နဟံးနကျိၣ်နစုတဖၣ်လၢ က
တြီပဒိတၢ်လံာ်အိၣ်လီၤအိၣ်တၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဆိတလဲလံာ်ကျိၤန့ၣ်တဖၣ်ဒီးဒီးကွၢ်တၢ်ဟူးတၢ်
ဂဲၤလၢအလီၤသးဒုဒိလၢနကျိၣ်စုစရီပူၤတက့ၢ်.

နမ့ၢ်အိၣ်လၢနီၣ်ခိတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပုၤတကီၢ်ခါတခါ, ကိးဘၣ် ၉၁၁ တက့ၢ်.
နမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲတဲာ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ်ကတိၤပုၤ FBI ရူ (ရူစရိတဖၣ်အိၣ်ဝဲ www.fbi.gov)
မတမ့ၢ်ဆုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်ခိဖျါ 1-800-CALLFBI (or 1-800-225-5324) or via www.fbi.gov/tips.
နတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆုၣ် FBIအအိၣ် လၢနတလိၣ်တဲာ်ဖျါထီၣ်နမ့ၢ်ဘၣ်သ့ဝဲစ့ၣ်ကိး ခိဖျါလီၤတဲာ်မ့ၢ်ဂုၤလၢအိၣ်လဲပုၤမ့ၢ်ဂုၤန့ၣ်လီၤ.

